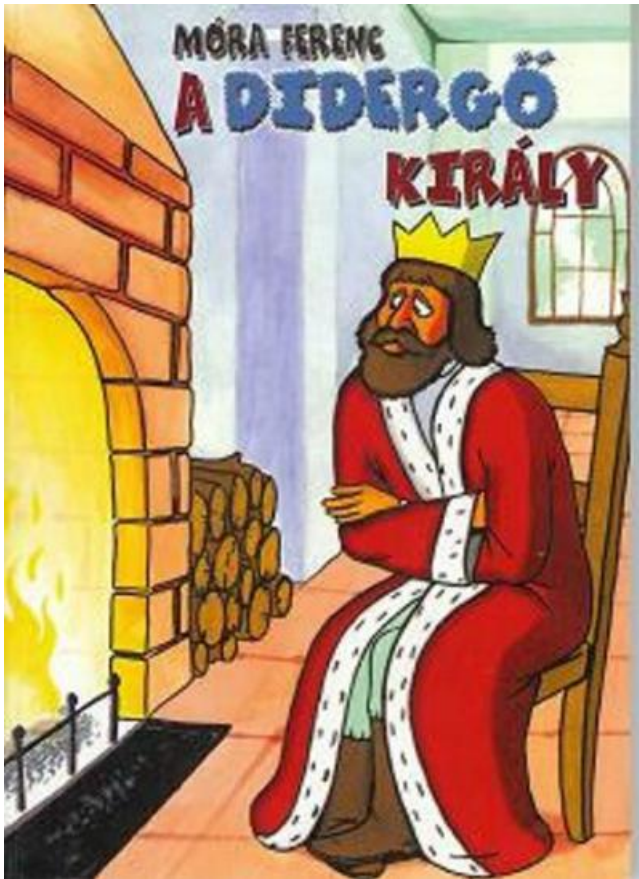

MÓRA FERENC

A DIDERGŐ KIRÁLY

Mese, mese, mátká, pillangós határba:
Volt egyszer egy király Nekeresd országba.
Nevenincs királynak nagy volt a bánata,
Csupa siralom volt éjjele, nappala.
Hideg lelte-rázta, fázott keze-lába.
Sűrű könnye pergett fehér szakállába:
"Akármit csinállok, reszketek és fázom,
Hiába takargat aranyos palástom!
Aki segít rajtam: koronám, kenyerem
Tőle nem sajnálom, véle megfelezem!"

Százegy kengyelfutó százket felé szaladt,
Tökszárdudát fújtak minden ablak alatt:
"Ki tud orvosságot a király bajáról,

Hol az a bölcs ember, aki jót tanácsol?"
Adott is ezer bölcs ezeregy tanácsot.
De együtt se ért az egy falat kalácsot.
Didergő királynak csak nem lett melege,
Majd megvette szegényt az Isten hidege.
Körmét fúvogatta, keserűn köhintett,
Bölcs doktorainak bosszúsan legyintett:
"Bölcsekkel az időt ne lopjuk, azt mondom,
Hívjátok elő az udvari bolondom!"

"Hallod-e, te bolond, szedd össze az eszed,
Adj nekem tanácsot, akárhonnán veszed."
"Teli van énnálam ésszel a szelence:
Hideg ellen legjobb a meleg kemence.
Gyűjtass be csak, komám" - nevetett a bolond,
S nevetett köntösén a sok arany kolomp.

Kergeti a király ki a sok léhűtőt:
Hozzák fülönfogva az udvari fűtőt!
"Hamar cédrusfával a kandallót tele,
Urunk-királyunknak attól lesz melege!"
Nagy volt a kandalló, akár egy kaszárnya,
El is égett benne vagy száz cédrusmáglya.
Sergett is a király előtte, megette,
Utoljára mégis csak azt dideregte:
"Fűtsetek, mert megvesz az Isten hidege,
Már a szakállam is csak úgy reszket bele!"

Nyöszörög a fűtő: "Felséges királyom,
Életem-halálom kezedbe ajánlom,
Most dobtam bele az utolsó forgácsot,
Jó lenne hívatni az udvari, ácsot!"

Nekibúsult erre a didergő király,
Szigorú paranccsal a kapuba kiáll:
"Vágjátok ki kertem minden ékességét,
A szőlő szőlőnek arany venyigéjét,
A mosolygó almát, a csengő barackot,
Hányjátok a tűzre minden kis harasztot!
Széles ez országban amíg erdőt láttok,
Kandallóm kihűlni addig ne hagyjátok.
Jaj, mert mindjárt megvesz az Isten hidege,
Csak úgy kékelik már az ajkam is bele!"

Csattognak a fejszék, sírnak erdők, berkek,
Recsegnek, ropognak a gyümölcsös kertek.

Sok lakójuk fejét bujdosásnak adta,
Fészkit ezer madár jajgatva siratta.
A rengeteg fákból egy szál se maradt ott,
Aranyos kandallón mind elparazsallott.
Didergő királynak de minden hiába,
Nyögve gubószik be farkasbőr bundába:
"Fűtsetek, mert megvesz az Isten hidege,
Csak egy fogam van már, az is vacog bele!"

Nekeresdországban van is nagy kopogás,
Ripegés-ropogás, siralom, zokogás.
Dolgozik a csákány, fűrész, balta, horog -
A király ajtaja egyszer csak csikorog.
Betipeg egy lányka, icike-picike,
Gyöngyharmat tündöklök lenvirágszemibe.
Az ajaka kláris, a foga rizskása,
Csacsog, mint az erdő zengő muzsikása:

"Ejnye, de rossz bácsi vagy te, király bácsi!"
Megfordul a király: "Ácsi, kislány, ácsi!
Azt se tudom, ki vagy, soha se láttalak,
Mért haragszol reám? Sohse bántottalak!" -
Kerekre nyitotta a csöppség a szemét:
"Minek szedetted le a házunk tetejét?
Hó is hullongázik, eső is szemezik,
A mi padlásunkra az most mind beesik;
Elázik a bábum kimosott ruhája,
Vasárnap délután mit adok reája?"

Mint amikor nap süt a jeges ereszre,
A király jégszive harmatot ereszte.
Szemében buggyan ki szívének harmatja,
Szöghaját a lánynak végigsimogatja:
"Ne félj, a babádat ruhátlan nem hagyom,
Bíborköntösömet feldaraboltatom.
Bársonyrokolyája, selyem főkötője,
Lesz ezüstkötője, aranycipellője!"

Most már meg a kislány mondta azt, hogy "ács!
Mégiscsak jó bácsi vagy, te király bácsi!"
Örömeiben ugrált, tapsikolt, nevetett -
S didergő királynak nyomban melege lett!
A tükörablakot sarokra nyitotta,
Városa lakóit összekurjantotta:
"Olyan meleg van itt, hogy sok egymagamnak,
Juttatok belőle, aki fázik, annak!"

Tódult is be nyomban a sok szegény ember,
A márvány-téglákon nyüzsgött, mint a tenger.
Ki is szorult tőlük király a konyhára,
Rájuk is parancsolt mindjárt a kuktákra:
"Asztalt terigetni, ökröt sütögetni,
Fussatok a hordót csapra ütögetni,
Ily kedves vendég még nem járt soha nálam,
Mint a saját népem - nagy Meseországban..."